

Leg med børnene fra LæseRaketten

Lær at lege "banua yangu" eller "mit brev er væk" med Maximilla

Banua yangu er næsten det samme som *banke-banke-bøf*. Men i Turkana hedder legen "Mit brev er væk." Ordene i legen er på sproget turkana og lyder sådan her:

Bania yangu imepotea – Mit brev er blevet væk
Tafuta – Led efter det
Siwewe siwewe siwewe siwewe ni wewe – du har det ikke x 4, men du har det

Hør Maximillas lærer udtale ordene i lydfilen: <https://heleverdeniskole.dk/lege-og-spil/>. Her kan I også se videoen, hvor klassen leger banua yangu i idræt.

Sådan gør I

I skal bruge et stykke stof eller et tørklæde. Hele klassen på nær ét barn (barn A) sætter sig i en rundkreds.

Barn A har tørklædet i hånden. Barn A går eller løber rundt om de andre børn og siger: "Bania yangu imepotea." Resten svarer "tafuta." Det gentages tre gange.

Barn A stopper, når teksten er sagt tre gange. Så dasker barnet med tørklædet det barn (barn 1), som lige nu sidder ud for barn A, på skulderen og siger "siwewe," det samme sker på den ved siden af (barn 2) og på barn 3 og på barn 4. Men på barn 5 siger barn A "ni wewe" (du har mit brev) og slipper tørklædet.

Barn A fortsætter i den retning, det hele tiden har gået/løbet, og barn 5 samler tørklædet op og løber nu i den modsatte retning rundt om rundkredsen. De skal begge prøve at komme først tilbage og sætte sig på den ledige plads, hvor barn 5 sad.

Den, der kommer sidst, er nu barn A og skal holde tørklædet og starte forfra med at gå eller løbe rundt om de andre.

Sådan bliver legen ved - gerne indtil alle har prøvet.

Tip: Legen kan udvides ved, at de to børn skal løbe flere gange rundt. Første gang de mødes giver de hånd og siger "siwewe." Det gentages. Tredje gang de mødes siger de "ni wewe," og så skal de tilbage på plads.

Lær at lege "ekaalia" eller "kamel-leg" med Maximilla

Hver elev skal bruge én sten eller en lille bold.
På sproget turkana er sangens tekst:

Ekaalia eyei lokatumania
Esikiria eyei lokatumania
Apeuni apeuni ngalepon

Ekurudo lotemerinya
Apeunia ngalepon na kaata ilkwel
Atumanyanga toperere meyan

Elilinga choki choki chok
Elinarobo tana robo tana robo tan
- tana robo tana robo tan x3

Hør Maximillas lærer udtale ordene i lydfilen: <https://heleverdeniskole.dk/lege-og-spil/>. Her kan I også se videoen, hvor klassen leger ekaalia, og I kan høre Maximillas klasse synge hele sangen og selv lege, mens de synger.

Sangen handler om "mine fede dyr," der er kommet hjem fra bushen og skal malkes. Man synger: Vi kan bedst lide de dyr, der er store og tykke. Man synger både om "ekaalia," der betyder kamel og "esikiria," der betyder æsel.

Sådan gør I

Legen foregår udenfor, og eleverne skal sidde i en stor rundkreds. Først laver hver elev en lille fordybning foran dem selv. Så begynder legen. Først banker hver elev sin sten ned i fordybningen foran dem selv i takt til sangen. I kan synge sangen selv eller afspille lyden.

Når I når til "tana robo", lægger alle elever sin sten i fordybningen foran sidemakkeren til højre for dem selv. Den nye sten, man selv har modtaget, sendes videre på næste slag osv. Hvis man kommer til at sidde med en bunke med tre sten eller mere, er man ude af legen og rykker sig ud af kredsen.

Gør legen lettere: ved at synge en dansk sang fx "Jens Hansen har en bondegård" og sende sten rundt, når I når til at lave dyrenes lyde.

Gør legen sværere: ved at man kun må have én sten foran sig, ellers er man ude. Eller ved at man skifter mellem at sende stenene til højre og venstre, hver gang man når til "tana robo".

Leg "nyama nyama" eller "kød kød" med Rachael

Nyama-nyama minder lidt om legen "Simon siger," hvor man kun skal gøre, de ting Simon siger. *Nyama-nyama* betyder kød-kød. I denne leg gælder det om kun at hoppe, når der nævnes et dyr, som mennesker oftest spiser. Man må ikke hoppe, når der bliver sagt andre dyr. Læreren er dommer, og afgør om man skulle hoppe eller ej, hvis der er tvivl.

Sådan gør I

Eleverne står i en rundkreds. En elev (opråberen) står i midten. Denne kalder "nyama-nyama," resten gentager.

Så råber eleven i midten et dyr - fx "kuku," som betyder kylling. Resten svarer langsomt og tydeligt "nya-ma" og hopper en gang på hver stavelse gange på stedet, så højt de kan.

Dette fortsætter med nye dyr. Når opråberen i midten nævner et dyr, som ikke normalt bliver spist af mennesker, må man ikke hoppe og ikke sige noget. Hvis man kommer til en af delene, skal man nu være den nye opråber i midten.

I kan både prøve at lege legen på dansk og på swahili.

Dyr på swahili

Kuku – kylling

Ng'ombe – ko

Nguruwe – gris

Kondoo - får

Mbuzi – ged

Samaki – fisk

Sungura – kanin

Punda – æsel

Simba – løve

Twiga – giraf

Mamba – krokodille

Pundamilia – zebra

Paka – kat

Mbwa – hund

Nyoka – slange

Ndovu – elefant

Tumbili – abe

Fisi – hyæne

Flamingo – flamingo

Mbu – myg

Lær at spille "gololi" med Brian

Gololi betyder marmor og kan leges med marmorkugler. Brian leger den med glaskugler.

Det skal I bruge

En glaskugle til hver elev
Et område med løs jord eller grus
Papir og blyant til at skrive point på

Sådan gør I

Man spiller sammen fire børn. Lav først tre små huller i jorden med cirka 50 cm mellem hvert.

Så stiller de fire spillere sig på række. Hver spiller kaster på skift sin glaskugle og prøver at få den til at ramme eller ligge så tæt som muligt på det midterste hul. Den, der får sin kugle tættest på, starter legen og er nu spiller 1.

Man skiftes til at støde med sin kugle i samme rækkefølge, som man kastede efter hullet i midten. Spiller 1 samler sin kugle op og må skyde derfra, hvor kuglen lå.

Det gælder om at ramme de andre spilleres kugler. Hver spiller har ét skud per tur fra det sted, hvor ens kugle ligger. Hvis man rammer en andens kugle, er den ude af spillet og man må selv skyde igen. Eller hvis ens kugle lander nede i et af de tre huller, får man også et ekstra skud. Spillerne skiftes, indtil der kun er én spiller tilbage.

Man skyder ved at holde kuglen mellem sin pegefinger på højre hånd og langefinger på venstre hånd. Højre hånds tommelfinger støtter og løfter venstre hånds langefinger op og giver slip, så den skubber kuglen afsted (hvis du er venstrehåndet, er det modsat).

Når tre spillere er skudt ud, starter spillet forfra. Spiller 2 begynder i denne runde. Sådan fortsætter man, indtil alle spillere har prøvet at starte.

I kan samle point: Hver gang man rammer en anden spillers kugle, giver det 100 point. Når I har spillet fire runder, tæller I pointene sammen, og ser hvem der har fået flest.